

UNFOLLOW A LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

Projecte educatiu sobre violències masclistes en entorns digitals

PRESENTACIÓ

"Unfollow a les violències masclistes" és un projecte del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya que consisteix en una guia educativa, unes fitxes de suport per a educador/es i professorat i una oferta dual de formacions; per a educador/es i professorat i també per a adolescents i joves. L'objectiu d'aquest projecte és dotar d'eines les entitats educatives, els centres educatius i el jovent en general per prevenir i abordar el sexisme quotidià i les relacions abusives que es donen a través de les pantalles i les xarxes socials.

Els continguts de la guia s'han elaborat conjuntament amb la cooperativa Candela Acció comunitària i feminista i l'Associació Educació per a l'Acció Crítica (EdPAC). Les fitxes de suport i les formacions les han dissenyades la borsa de formadores del Consell Nacional de Joventut de Catalunya. Tot el projecte s'ha desenvolupat amb el suport de l'Institut Català de les Dones.

CONTINGUTS

Aquest projecte educatiu compta amb tres elements claus:

- 1. La guia:** és el recurs base per utilitzar amb adolescents i joves i a partir del qual se'n deriven les activitats formatives. La guia incorpora breus històries, conceptes teòrics clau i exercicis breus per al debat i l'acció.
- 2. Les fitxes de suport:** són un recurs per a educadors/es i professorat amb activitats per franges d'edat que complementen la guia. Les fitxes inclouen els passos a seguir i breus recomanacions, així com continguts teòrics.
- 3. L'oferta formativa:** el CNJC ofereix mitjançant la seva borsa de formació dos tipus de sessions.
 - a. Per a educadors/es i professorat: permet aprofundir en el tema i desenvolupar eines per treballar-ho amb adolescents i joves.
 - b. Per a adolescents i joves: permet treballar el tema a partir de la guia tot donant resposta a les necessitats específiques de cada grup.

GUIA UNFOLLOW A LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

- Cinc capítols on descobrireu diferents personatges interactuant amb una història quotidiana on es donen diverses violències en l'entorn digital.
- Micro-exercicis per treballar, prevenir i actuar davant les violències masclistes a les pantalles.
- Dues macro activitats per treballar a fons les violències masclistes a les pantalles.
- Algunes definicions per saber-ne encara més.
- Un llistat final de bones pràctiques.

El primer capítol presenta una història de *sexpreading* que esdevé el fil conductor de tota la guia. Els altres quatre capítols expliquen històries sobre les persones que també intervenen en el cas inicial.

Els capítols segueixen la següent estructura:

- Explicació de la història: presentació dels personatges.
- Què han fet davant l'agressió a la Laura? relació dels personatges amb el cas inicial.
- Posem-li nom!: breu teoria sobre les violències masclistes.
- Estiguem alerta!: breus recomanacions per prevenir les violències masclistes.
- Anem per feina!: exercicis ràpids per posar en pràctica els aprenentatges.

Podeu ubicar els diferents apartats en el capítol que es mostra a continuació.

Capítol 1

Laura i Gerard

En Gerard va fer un Erasmus a Roma. Aquells 6 mesos van ser durs, es van trobar a faltar molt amb la Laura. Però hi havia una part bonica en aquesta història, s'enviaven *whatsapp* tota l'estona. D'amor i més: feia temps que havien començat a enviar-se fotografies i vídeos eròtics. Tot i que al principi els feia vergonyos, van acabar fent-ho sovint, era molt divertit.

Però la tornada del Gerard no va ser el que la Laura esperava.

La veritat és que ella sempre havia anat a la seva i no li agradava donar explicacions a ningú. Això no volia dir que no estimés en Gerard, però començava a sentir que el món se li feia petit al seu costat. A més, el Gerard estava molt pesat, tota l'estona volia estar amb ella i li retreia que passaven poc temps junts... Tant que l'havia enyorat! Al cap d'uns mesos, la Laura va prendre una decisió. Li va costar un munt, però l'opinió de les seves amigues la va acabar de convèncer: deixaria el Gerard. Era un bon noi, però ja no n'estava enamorada. El dia que li ho va dir, la Laura no s'esperava aquell desastre.

El Gerard no s'ho podia creure, va plorar, es va enfadar i fins i tot va cridar una mica. El que més mal li havia fet és que la Laura li hagués dit que creia que volia conèixer altres persones i que segurament a ell també li faria bé obrir-se. "Què volia dir amb això? Que parlés clar! Ella volia follar amb altra gent, no?". Se sentia un pingat. Ell,

que creia que a Roma s'hauria pogut embolicar amb qui hagués volgut, no ho va fer per ella i en tornar es troba aquest panorama.

- M'has enganyat - li va dir - Mai hagués pensat que series així.

La Laura se sentia fatal, però també estava enfadada. "De què va? Jo no he enganyat a ningú!" Però sabia que el Gerard a vegades podia enfadar-se molt i dir coses que no pensava. Va decidir deixar-lo marxar i va pensar que ja parlarien en uns dies.

QUÈ HA PASSAT?

La Laura porta uns dies fatal després de la ruptura amb el Gerard, però avui s'ha llevat animada perquè hi ha reunit el cau. A més, en Salva, el millor amic d'en Gerard, ja li ha dit que en Gerard no hi anirà. Per un costat, li sap greu, però per l'altre, la deixa més tranquil·la. En arribar allà però, no sap ben bé que passa. La gent sembla nerviosa i no li parlen gaire. De cop, arriba l'Amina i la fa sortir a parlar, sembla molt important que parlin fora. L'Amina està molt nerviosa i no diu res, només li ensenya el mòbil. A la Laura li fa un salt el cor. Al principi no entén res, com és que l'Amina té aquella foto seva? Poc a poc ho comença a entendre. **Al mòbil hi ha una foto seva de les que enviava al Gerard quan va estar fora, amb un missatge: "Ara tots sabreu qui és la Laura en realitat!"**

Compartir una imatge d'aquest tipus no busca només fer una broma, sinó provocar un dany. Sovint es penalitza a les noies pel fet de tenir una sexualitat activa.

- I millor no t'ensenyo els comentaris... - diu l'Amina davant la sorpresa de la Laura.

POSEM-LI NOM!

'SEXPREADING'

PARLEM DE 'SEXPREADING' quan es difon a través d'Internet una fotografia o un vídeo sense el consentiment de la persona que hi apareix. Aquestes imatges es caracteritzen per ser de caràcter sexual o interpretades com a tal.

El 'sexpreading' és una pràctica col·lectiva en la que participen moltes persones, properes o no, reenviant els missatges. Això pot difuminar la sensació de responsabilitat de manera gradual. "Si molta gent envia la foto, menys culpable em sento en fer-ho".

Les aplicacions, xats i xarxes socials hi juguen un paper clau, ja que el que s'envia arriba a molta gent. Són ràpides, immediates, és difícil seguir-ne el rastre, no veiem a la persona i per tant és difícil tenir empatia.

NO CONFONGUEM 'SEXTING' AMB 'SEXPREADING'

Amb el 'sexting', l'enviament de les imatges es fa de manera consensuada i respectuosa. Nosaltres decidim quan, com i amb qui volem gaudir d'aquesta pràctica.

ESTIGUEM ALERTA!

Si et trobes davant d'un cas de Sexpreading:

- Atura't, no reenviis la imatge o vídeo.
- No segueixis les bromes.
- Parla'n des del respecte.
- Ofereix el teu suport a la persona que ho està vivint.
- Posiciona't, no fer res et fa còmplice!

ANEM PER FEINA!

Imaginem: Un amic té fotos de la seva parella i les ensenya al seu grupet per tal que valorin si és guapa o no.

- És una situació habitual i realista? És inofensiva?
- Quina responsabilitat tenim tant si responem com si no ho fem?
- Aquestes situacions permeten que puguin passar coses més greus? On està el límit d'aquestes pràctiques?

Fem una llista d'altres casos similars que fan possible que es donin situacions de violència, com per exemple, quan en un grup envien acudits sexistes i només els comenten dos o tres però la resta no diu res.

FITXES DE SUPORT

Les fitxes de suport s'estructuren en tres blocs diferenciats per franges d'edat: 11-13 anys, 14-16 anys i 17-19 anys. Cada bloc treballa les tres temàtiques següents:

- Construcció del gènere
- Violències masclistes
- Violències a les xarxes socials

Per a cada temàtica, s'ha dissenyat una activitat de 50 minuts. Aquestes activitats es poden dur a terme de forma separada o unir-se, per tal de treballar les diferents temàtiques en un mateix dia.

Aquestes fitxes de suport es troben a l'[apartat online](#) i estan disponibles per descarregar-se, juntament amb el material de suport.

A més a més, s'ha habilitat un [formulari online](#) on s'hi pot valorar la posada en pràctica de les activitats. A partir dels comentaris de les persones formadores i el professorat, s'actualitzaran les fitxes d'activitat, en una segona fase del projecte.

OFERTA FORMATIVA

Formació per a formadors/es

Públic: professorat, educadors/es, treballadors/es juvenils, informadors/es juvenils, caps de caus, monitors/es d'esplais i casals d'estiu.

Durada: 2 hores, ampliables segons necessitats.

Cost: 120€ l'hora + despeses de transport.

Objectius:

- Formar en les teories i conceptes bàsics entorn les violències masclistes.
- Oferir eines per treballar les violències masclistes amb adolescents i joves.
- Oferir eines per treballar les violències masclistes en entorns digitals.
- Posar en pràctica metodologies d'educació no formal i vivencials.
- Aprendre a utilitzar la guia, les fitxes de suport i treballar la temàtica com a projecte educatiu.

Material:

Es treballa a partir de la guia "Unfollow a les violències masclistes" i les fitxes de suport. La guia està dirigida a adolescents i joves i les fitxes de suport proposen activitats per dirigir o acompanyar el treball amb adolescents i joves.

Requeriments:

Sala diàfana, internet, ordinador, pantalla i so.

Formació per a adolescents i joves

Públic: adolescents i joves d'11 a 19 anys

Durada: càpsules de 55 minuts ampliables segons necessitats

Cost: 120€ l'hora + despeses de transport

Competències bàsiques curriculars:

- Qüestionar-se i usar l'argumentació per superar prejudicis i per consolidar el pensament propi | *Competència 3 - Àmbit de cultura i valors.*
- Identificar els aspectes ètics de cada situació i donar-hi respostes adients i preferentment innovadores | *Competència 4 - Àmbit de cultura i valors.*
- Aplicar el diàleg i exercitar totes les habilitats que comporta, especialment per a la solució de conflictes interpersonals i per propiciar la cultura de la pau | *Competència 6 - Àmbit de cultura i valors.*
- Analitzar críticament l'entorn (natural, científicotecnològic, social, polític, cultural) des de la perspectiva ètica, individualment i de manera col·lectiva | *Competència 9 - Àmbit de cultura i valors.*

Objectius específics:

- Prendre consciència sobre els rols de gènere i privilegis.
- Augmentar el sentiment de grup i de responsabilitat individual i col·lectiva contra les violències masclistes.
- Prendre consciència sobre els diferents tipus de violències masclistes i en especial, en entorns digitals.
- Oferir eines per prevenir i actuar davant les violències masclistes en entorns digitals.

Material:

Es treballa a partir de la guia "Unfollow a les violències masclistes". La guia explica una història on es descobreixen diferents situacions i violències masclistes i on a través dels personatges es descobreix com actuen front aquestes violències. La guia permet identificar vivències habituals i facilita la presa de responsabilitat individual i col·lectiva per prevenir i actuar contra les múltiples violències masclistes.

Requeriments:

Sala diàfana, internet, ordinador, pantalla i so